

ACKORDSCENTRALEN NYHETER

Prenumerera!

ACKORDSCENTRALEN
NYHETER
DIREKT I DIN MAIL

Maila till

acnyheter@ackordscentralen.se

**RESOLUTION – EN NY METOD FÖR
ATT HANTERA BANKER I KRIS**

**SAMARBETE MED STYRELSEAKADEMIEN
STÄRKER STYRELSER**

**F-SKULDSANERING – EN MÖJLIGHET
TILL NYSTART FÖR SERIÖSA FÖRETAGARE**

ACKORDSCENTRALEN NORRLAND 20 ÅR

**SUPERFÖRMÅNSRÄTTENS KRAFT
ATT RÄDDA VÄRDEN**

Europa behöver tydliga regler och finansiering

Fler källor till finansiering och tydligare regler skulle bidra till Europas återhämtning, menar professor Bo Becker. Bo har inom ramen för Konjunkturrådets rapport 2015 "Den svenska skulden" tittat närmare på företags skuldsättning och kapitalanskaffning.

VD HAR ORDET

Den 5 februari i år lämnade regeringen ett kommittédirektiv (Dir. 2015:10) som avser "Utveckling av innovations och entreprenörsklimatet". Syftet är att säkerställa att villkoren för entreprenörskap och innovationer i Sverige är ändamålsenliga, effektiva och fortsatt konkurrenskraftiga. En översyn ska göras av såväl regelverk som de innovations- och entreprenörsfrämjande insatserna. En särskild utredare ges i uppdrag att identifiera hinder och möjligheter samt lämna förslag på åtgärder som ska förbättra utvecklings- och entreprenörsklimatet i Sverige.

Nio vitt skilda områden identifieras. En av punkterna är att "göra en översyn av vissa regler för företagsrekonstruktion och lämna förslag till författningsändringar som behövs". I det framgår att utredaren ska göra en översyn av lagen om företagsrekonstruktion, i syfte att ge fler livskraftiga företag med betalningssvårigheter en möjlighet till en andra chans, och föreslå de författningsändringar som behövs.

Denna utgångspunkt sammanfaller med Stiftelsen Ackordscentralens stadgar och välkomnas naturligtvis av oss. När sedan orsakerna till varför inte fler företag rekonstrueras tas upp, känner man märkligt nog igen resonemanget från det kritiserade betänkandet "Ett samlat insolvensförfarande". Förfarandet anses vara för dyrt och ta för lång tid. Utredaren ska överväga om rekonstruktionens roll ska förändras samt utreda hur borgenärernas förtroende för rekonstruktionensinstitutet kan stärkas.

Lagen om företagsrekonstruktion fungerar enligt min uppfattning i huvudsak väl, även om det inte finns den heltäckande praxis som går att luta sig mot i

konkursförfarandet. Detta beror på att det är en levande rörelse där underhandsupp- görelser framhävs framför långdragna tvister. Institutet för företagsrekonstruktion (IFFR) har hjälp till att fylla en del luckor i förfarandet genom att ta fram etiska regler och Bankföreningen har tagit fram ett administrationsavtal. Sedan lagens tillkomst har antalet rekonstruktioner som lyckas gradvis ökat.

Att förfarandet är dyrt beror bland annat på att för många rekonstruktörer hanterar för få rekonstruktioner. Många hanterar en rekonstruktion vart tredje år. Vidare finns det ett antal lycksökare inom branschen utan konkursförvaltarkompetens. Ett annat skäl är att bolagen som söker rekonstruktion gör det för sent, och då finns det ingen tid att förbereda rekonstruktionsarbetet tillräckligt väl. Ofta förfaller skatten till betalning inom några dagar från första kontakten eller så saknar bolaget möjlighet att betala ut lönen. Om för mycket makt över bolaget flyttas över från styrelsen till rekonstruktören blir det fråga om tvångsförvaltning. Det leder till färre och dyrare rekonstruktioner som sannolikt påbörjas ännu senare än idag.

En referensgrupp har tillsatts av den särskilde utredaren. Vidare torde ett antal experter knytas till utredningen. Ackordscentralen är inte heller denna gång tillfrågad, trots att vi är den ledande aktören i landet vad gäller företagsrekonstruktioner. Det vore enligt oss mer konstruktivt att vi bidrar med vår kunskap och erfarenhet från början än att vi, som vid det "Samlade Insolvensförfarandet", kritiserar förslaget i efterhand.

Mikael Kubu

ACKORDSCENTRALEN NYHETER

Redaktion

Hans Öden
hans.oden@ackordscentralen.se
Sven Lundberg
sven@lundbergstockholm.se

Produktion

www.lundbergstockholm.se

Text

Ellen Karlberg
Lotta Hovhammar
Sven Lundberg

Layout

Tiina Kinnunen

Foto

Johan Lefvander
Johan Mellin
Handelshögskolan
Swedbank
Peab
Uppsala universitet

Ansvarig utgivare

Hans Öden

Tryck

Lenanders Grafiska

Ackordscentralen har sedan 1857 återskapat värden i företag med ekonomiska problem och är en av Sveriges äldsta näringslivsorganisationer. Idag intar vi en ledande position inom vårt verksamhetsområde.

Verksamheten bedrivs från våra kontor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Borås, Umeå, Lund och Kristianstad.

Vår ägare är den oberoende Stiftelsen Ackordscentralen.

Strandvägen 35
114 56 Stockholm
Telefon 08-670 44 00
Fax 08-670 44 99
E-post info@ackordscentralen.se
www.ackordscentralen.se

Finansiering och tydliga rekonstruktionsregler behövs

Tillgång till finansiering och tydliga regler för krishantering påverkar Europas företagskonjunktur. Det är viktigt både med en fungerande obligationsmarknad och tydliga regler för hur företagskonstruktioner ska gå till, enligt aktuell forskning.

BO BECKER, professor i finansiell ekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm, har inom ramen för Konjunkturrådets rapport 2015 "Den svenska skulden" tittat närmare på svenska företags skuldsättning och kapitalanskaffning. Han lyfter fram betydelsen av strukturella ramverk och företags faktiska möjligheter att göra sig mindre beroende av bankerna, för valet av finansiering beror i hög grad på hur stark konjunkturen är och tillgången på krediter i banksystemet.

Marknaden för företagsobligationer har växt sig starkare, men på obligationsmarknaden står företagens upplåning fortfarande för en liten del. I Sverige står de icke-finansiella företagen för endast 10 procent av marknaden medan motsvarande andel är 28 procent i USA.

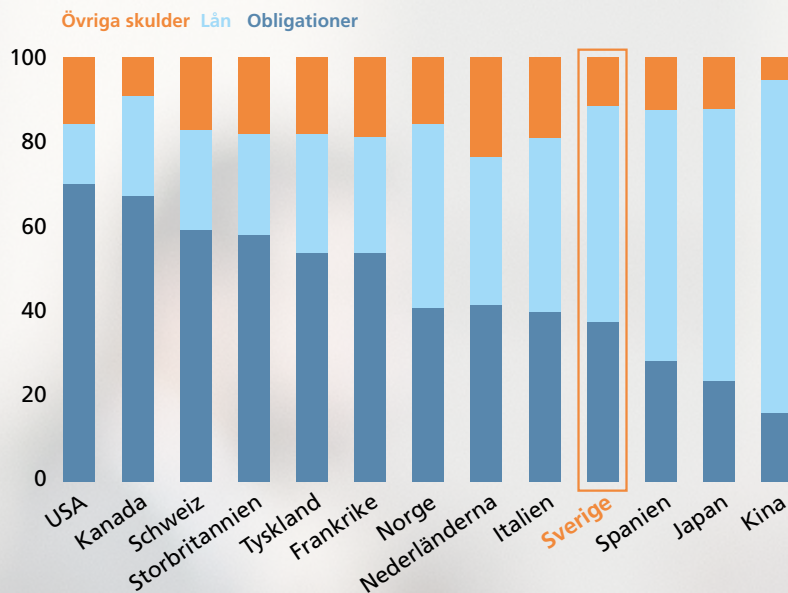
I internationella jämförelser är svenska företag måttligt skuldsatta. När svenska företag behöver låna pengar vänder de sig oftast till bankerna. Men en väl fungerande kapi-

talmarknad mår bra av konkurrens och alternativa lösningar för kapitalanskaffning.

– Det behövs en mångfald av finansieringsformer, och det vore önskvärt med en större och en ännu mer välfungerade obligationsmarknad, säger Bo Becker, som räknar upp en rad skäl till varför det skulle bidra till den finansiella stabiliteten och till en högre investeringsvilja.

– Företagen kan diversifiera sin finansiering och bli mindre beroende av bankerna, vilket i sin tur inne- ▶

Icke-finansiella företags skulder, andel av totala skulder (2011)

KÄLLA: BASERAT PÅ BECKER OCH JOSEPHSON (2013)

- bär att de är mindre exponerade vid bankkriser och när nya regleringar på bankområdet görs. Och för dem som köper obligationerna, pensions-sparare och investerare, är det sätt att få högre avkastning än på statsobligationer, dessutom utan att ta riskerna på aktiemarknaden, fortsätter han.

En större och bättre fungerande obligationsmarknad fungerar som en stabilisator i konjunkturcykeln.

I uppgång har företag lätt att få bankfinansiering, men i konjunktur-nedgång är det svårare att få lån från banken. Då kan obligationsmarknaden erbjuda ett alternativ för stora företag: de kan välja att ställa ut obligationer.

Tackla bristen på krediter

Efter finanskrisen 2009 fick fler företag i Sverige incitament att emittera obligationer. Bankerna lånade inte ut pengar till alla sina företagskunder under tiden de byggde upp sina kapitalbuffertar som krävdes för att följa de nya regler som infördes för

att säkra den finansiella stabiliteten.

I dag finns det både en bankunion och kapital i banksystemet igen, inte minst genom ECB:s kraftfulla åtgärdsprogram. I dag är det inte brist på finansiering som är det allra största problemet utan att efterfrågan är för låg och framtidstron vacklar hos de små och medelstora företagen. Dessa är fortfarande beroende av banker och finansbolag.

Större företag, åtminstone de som har skulder över 100 miljoner kronor, kan i princip använda sig av obligationsmarknaden. Bland stora svenska företag har de minst riskabla i dag

”Fler källor till finansiering och tydliga regler för hur företagskriser ska hanteras, i eller utanför domstol, skulle bidra till Europas återhämtning.”

god möjlighet att ge ut obligationer. Men mindre säkra låntagare använder till den överväldigande delen banklån. En anledning är insolvenssystemet. I större företag som driver verksamhet som uppfattas som riskfylld i någon mening är det väldigt viktigt att det med tydlighet framgår vad som händer med företaget om det skulle få problem.

Synen på insolvens betyder mycket för obligationsinnehavarna. Ett företag med betalningsproblem kan välja vägen via domstol och rekonstruktion eller omförhandla villkoren direkt med sina långivare utanför domstol. Skillnaden när man gör det i domstol så följer man regler och lagar. Utanför avgör maktförhållanden och förhandlingspositioner.

– När det saknas ett formellt regelverk, eller när regelverket har brister, hanteras insolvens och betalningsproblem ofta utanför domstol. Exempel: om domstolsprocesser tenderar att likvidera företag får man förhandla utanför domstol i situationer när företagets verksamhet är värd mer än vad man kan likvidera för. I sådana fall gynnas välinformerade investerare som banker medan obligationsägarna, som är många och små, är strukturellt svaga, säger Bo Becker.

Sammantaget hämmar denna svaghet utvecklingen av obligationsmarknaden. Reformerna som stärker obligationsinnehavarna och som gör rekonstruktioner praktiskt hanterbara är intressanta även för svenskt vidkommande. Att kunna omstrukturera stället för att lägga ner insolventa företag, vore bra. Precis som att vissa företag bör läggas ned. Det är viktigt att företag överlever på rätt grunder, påpekar Bo Becker.

Konjunkturrådet lyfter fram Norge och USA som exempel på länder där företag i kris hanteras framgångsrikt. I Norge sker det utanför domstol, medan det är domstol som gäller i USA. USA har ett både tydligt och komplext regelverk som har förfinats sedan 70-talet.

– Chapter 11 är heltäckande men har varit svårt att få till, säger Bo Becker. I Norge har såväl näringslivets före-

trädare och företagens obligationsköpare varit måna om att hitta praktiska lösningar. Det har fungerat väl i det tysta.

– Branschstrukturen i Norges näringsliv är en förklaring: många företag är mycket exponerade mot råvarupriser. Sannolikheten för att ett företag i oljeindustrin eller inom shipping ska få problem är större än inom läkemedel eller tillverkningsindustrin, vilket kan förklara varför Norge är ett av de länder som har varit framgångsrika med att skapa tydliga spelregler på obligationsmarknaden.

Det kan komma till pass framöver eftersom norska företag just nu utsätts för prövningar. Till följd av det fallande oljepriset väntas omstruktureringen i flera sektorer ta fart. Omvandlingstrycket har ökat på senare tid.

För företag som verkar i high-yield segmentet vore det särskilt önskvärt med ett mer tydligt regel- och ramverk för hur företag som hamnar i en kris ska hanteras, oavsett om det sker i eller utanför domstol. Det ger alla inblandade parter större trygghet och påverkar både företagets vilja att emittera obligationer och investerarnas och spararnas vilja att köpa dem.

I de länder där det är tydligt vad som händer vid ett insolvensförfarande har en större och mer välfungerande marknad för företagsobligationer växt fram. Insolvenslagstiftningen i Europas länder, som inte är harmoniserad, betyder mer för Europas företagskonjunktur än många tror, visar forskning på finansområdet.

– Fler källor till finansiering och tydliga regler för hur företagskriser ska hanteras, i eller utanför domstol, skulle bidra till Europas återhämtning, säger Bo Becker.

– Det är uppenbart att det finns brister här i Sverige på rekonstruktionsområdet. Men det skulle finnas möjligheter att röra sig framåt om regering och riksdag vore intresserade. Det finns utredningar gjorda och lagförslag (SOU 2010:2 Ett samlat insolvensförfarande) och andra förslag som skulle kunna användas, avslutar Bo Becker.

JÖRGEN KENNEMAR
EKONOM, SWEDBANK

VART ÄR KONJUNKTUREN PÅ VÄG?

Många beslutsfattare hoppas att massiva penningpolitiska stimulanser, en "bazooka" från ECB, uppbackad med finanspolitik, ska få de europeiska företagen på fötter.

Centralbankerna världen över brottas med låg inflation och låg tillväxt och nu är allt tillåtet. ECB har sneglat över Atlanten och avundas den amerikanska ekonomins återhämtning. Stödprogrammen tycks ha gett resultat och nu genomför ECB liknande program. I Sverige sänkte Riksbanken nyligen sin styrränta till – 0,1 procent och köpte samtidigt obligationer för 10 miljarder kronor. En dramatisk tid i vår omvärld kräver dramatiska åtgärder, sa riksbankschefen.

– Vi lever inte i ett vakuum utan påverkas mycket av vår omvärld, sa Stefan Ingves, som gärna ser att stimulanserna från ECB biter och får fart på Europas tillväxt, och inte minst i Tyskland, som är en av Sveriges viktiga handelspartner.

Bedömare av företagskonjunkturer ser på utvecklingen i Europa, som inkluderar låg inflation, högt oljepris och ett lågt kapacitetsutnyttjande i industrin, som problematisk.

Men är det en låg efterfrågan, bristande tro på framtiden eller tillgången på finansiering för företag som hindrar Europas företag att växa, investera och anställa?

– Det är en kombination. Men det är den låga efterfrågan i ekonomin som vi bedömer som det riktigt allvarliga problemet just nu. Alla åtgärder som görs nu syftar till att stimulera den så att hjulen börjar snurra igen, säger Jörgen Kennemar, ekonom på Swedbank.

LÄS
Mikael Kubus
kommentar
VD HAR ORDET
på sid 2.

Resolution – en ny metod för att hantera banker i kris

Den 29 oktober 2014 lämnade Stiftelsen Ackordscentralen sitt remissvar på Finanskriskommitténs slutbetänkande "Resolution – en ny metod för att hantera banker i kris". Betänkandet behandlar införlivandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om inrättande av en ram för återhämtning av kreditinstitut och värdepappersföretag, ("resolutionsdirektivet"), i svensk rätt.

AV DANIEL WENNE, JURIST, ACKORDSCENTRALEN STOCKHOLM.

Resolutionsdirektivet innehåller ett alternativt förfarande för att rekonstruera eller avveckla systemviktiga banker på ett sätt som inte riskerar att utlösa en finansiell kris och samtidigt som bankens ägare och lånefinansierare får bära kostnader som ankommer på dem till följd av bankens fallissemang. I denna artikel redogörs kort för de synpunkter som Stiftelsen Ackordscentralen fört fram.

Återhämtningsplaner och resolutionsplaner

I Finanskriskommitténs betänkande föreslås, i likhet med direktivet, resolutions- och återhämtningsplaner. Resolutionsplanerna är i korthet planer som anger de åtgärder resolutionsmyndigheten kan komma att vidta om en bank försätts i resolution, medan återhämtningsplaner är planer som företagen själva ska upprätta, vilka därefter ska granskas och godkännas av Finansinspektionen. Även om resolutionsplaner kan ge resolutionsmyndigheten viss vägledning avseende vilka resolutionsåtgärder som bör vidtas, är det inte realistiskt att tro att

resolutionsmyndigheten, som föreslås bli Riksgäldskontoret, genom dessa ska ges en tillräckligt klar bild över alla tänkbara scenarier. Detsamma gäller möjligheten för en bank att på förhand kunna redogöra för hur den ska ta sig ur påfrestningar som kan uppstå om det finansiella systemet som helhet utsätts för stress.

Tidiga ingripanden

I betänkandet föreslås möjligheten för Finansinspektionen att på ett tidigt stadium kunna ingripa och förhindra en försämring av en banks finansiella eller ekonomiska situation innan ett resolutionsförfarande inleds. Bland annat föreslås möjligheten att tillsätta en eller flera tillfälliga förvaltare för en bank när byte av ledning bedöms otillräckligt. Utgångspunkten är att den tillfälliga förvaltaren träder in i styrelsens och den verkställande direktörens ställe likt vad som till exempel gäller för en syssloman eller likvidator. Ackordscentralen, som anser att tillsättandet av en tillfällig förvaltare ska ske först när mindre ingripande åtgärder uttömts, ställer sig frågande

till vilka åtgärder som en tillfällig förvaltare ska kunna vidta om resolution är nära förestående. Vidare anser Ackordscentralen att det måste tydliggöras under vems tillsyn och ansvar den tillfälliga förvaltaren står under samt möjligheterna för aktieägarna att utkräva skadestånd för skadliga rättshandlingar som den tillfälliga förvaltaren vidtar.

Förutsättningar för beslut om resolution

Enligt betänkandet ska resolution inledas först när tre grundförutsättningar är uppfyllda: (i) banken fallerar eller sannolikt kommer att falla; (ii) alternativa åtgärder kan inte inom rimlig tid förhindra att banken fallerar och; (iii) en resolutionsåtgärd är nödvändig med hänsyn till det allmännas intresse. En bank ska anses falla om en eller flera av följande förutsättningar föreligger: (a) banken överträder sina skyldigheter på ett sätt som kan medföra att tillståndet återkallas; (b) bankens tillgångar underskrider dess skulder; (c) banken inte kan fullgöra sina skulder i takt med att de förfaller

(SOU 2014:52)

REMISSVARET
FINNS ATT LÄSA PÅ
ACKORDSCENTRALENS
HEMSIDA,
ACKORDSCENTRALEN.SE

till betalning; eller (d) banken behöver stöd, med vissa undantag.

Ackordscentralen anser att betänkandet i denna del saknar tydliga och kvantitativa måttstockar såsom kapitaltäckningsregler och kvalitativa indikatorer såsom hänsyn till effekterna av en resolution på finansmarknaderna, ekonomin och den finansiella infrastrukturen för när resolutionsmyndigheterna kan ingripa. Vidare riskerar fallissemangsgrunderna att överlappa med bedömningen för när tidiga ingripanden ska inträffa. Behovet av tillräckligt tydliga indikatorer för när resolutionsmyndigheten kan ingripa är av vikt för förutsägbarheten för institutets ledning, aktieägare och borgenärer. Att som i USA använda sig av kapitaltäckningsnivåer som tvingar ansvarig myndighet, Federal Deposit Insurance Corporation, att ingripa på ett visst sätt i vissa definierade situationer så kallade "triggers", skapar bättre tydlighet och transparens. Ett annat alternativ är att låta marknaden avgöra när en bank inte är livskraftig. En bank, vars förtroende sätts i fråga, kommer inte att kunna erhålla likviditet på de finansiella marknaderna och kommer då att tvingas vända sig till Riksbanken. Ackordscentralen hade gärna sett att en bank, under tillsyn av Finansinspektionen och som är solid men behöver lender-of-last-resort-stöd från Riksbanken under mer än fem sammanhängande dagar, skulle kunna vara en mer förutsägbar indikator på att banken ska anses oförmögen att kunna fullgöra sina betalningsskyldigheter, eller sannolikt inte komma att kunna fullgöra dessa i en nära framtid.

Resolutionsverktygen

Försäljningsverktyget, broinstitutverktyget och avskiljandeverktyget är samt-

liga klassiska resolutionsverktyg som lämpar sig bättre för mindre banker. Verktygen innebär i korthet en möjlighet att överföra tillgångar, rättigheter och förpliktelser från en bank till en privat förvärvare, ett broinstitut eller tvångsförvaltningsbolag. Skuldnedskrivningsverktyget ("bail-in"), innebär att vissa skulder skrivs ned eller konverteras till aktier eller andra ägarinstrument. Det huvudsakliga syftet med bail-in är att undvika en plötslig och oorganiserad likvidation och istället bereda banken en möjlighet att fortsätta verksamheten eller avveckla den på ett ordnat sätt. Det är inte utan risk för den finansiella stabiliteten att låta borgenärerna bära en del av förlusten. De omfattande finansiella kopplingarna mellan banker innebär att när långivarna får bära förluster så är det i stor utsträckning andra banker som får sin finansiella ställning försämrade. Informationen om dessa kopplingar är oftast bristfällig och kan, i en period av allmän osäkerhet på finansmarknaderna, resultera i spridningseffekter. Ackordscentralen anser därför att möjligheten för en bank att inneha bail-in-bara fordringar i andra banker i möjligaste mån begränsas. Mot bakgrund av att bail-in verktyget inte tillför banken någon likviditet, är det av vikt att beaktande sker till de negativa ekonomiska och sociala konsekvenser som kan uppstå i ett land som Sverige med en mycket stor banksektor koncentrerad till ett fåtal banker med en stor finansiering i utländsk valuta.

Ackordscentralen bedömer att finanskriskommitténs förslag att, utöver direktivet, införa en möjlighet i svensk rätt att besluta om statligt kapitaltillskott eller om ett tillfälligt statligt övertagande av en bank, bör konkretiseras

närmare. Ackordscentralen anser att ett statligt övertagande endast bör få ske på marknadsmässiga villkor samt att det behövs tydliga regler för hur värderingen av en banks aktier ska gå till. Att staten, som vid övertagandet av Carnegie Investment Bank AB, medvetet återkallar en banks tillstånd att bedriva bankrörelse och värdepappersrörelse, för att därefter kunna förvärva aktierna till en lägre lösen-summa än om banken hade tillstånd vid övertagandet av aktierna, kan inte anses vara ett övertagande som sker på marknadsmässiga villkor.

FÖRSÄLJNINGSVERTYGET – innebär att resolutionsmyndigheten ska kunna sälja inkräm och aktier i en bank under resolution till en privat förvärvare.

BROINSTITUTET – överföra inkräm eller aktier från en bank under resolution till ett tillfälligt upprättat broinstitut som kontrolleras av resolutionsmyndigheten.

AVSKILJANDEVERTYGET – överföra inkräm som inte lämpar sig för omedelbar avyttring till ett särskilt upprättat tillgångsförvaltningsbolag som avvecklar verksamheten över tid. Detta verktyg får endast tillämpas i kombination med något annat resolutionsverktyg.

SKULDNEDSKRIVNINGSVERTYGET – möjlighet att skriva ned skulder, dels konvertera skulder till aktier. Skulder kan konverteras till aktier i såväl banken under resolution som i dess moderbolag. Konvertering kan också ske till aktier i ett broinstitut eller tillgångsförvaltningsbolag.

En kompetent styrelse kan rädda stora värden

Ackordscentralen och StyrelseAkademien har påbörjat ett samarbete som aktivt ska bidra till god bolagsstyrning och utveckling av styrelsearbetet i svenska bolag. Målet är att få fler professionella, innovativa och framtidsorienterade styrelseledamöter och därmed även fler konkurrenskraftiga företag och verksamheter.

StyrelseAkademien är idag Sveriges största nätverk för styrelseledamöter, ägare, VD och specialister. Deras främsta uppgift att öka kunskapen om värdet av ett professionellt styrelsearbete betydelse för företagets lönsamhet och utvecklingskraft.

Ett av syftena med samarbetet mellan StyrelseAkademien och Ackordscentralen är att fler styrelseledamöter ska få insikt om insolvens, obestånd och konkurs och därigenom känna igen, läsa av och förstå signaler som tyder på en utsatt ekonomisk situation. Ett annat är att utveckla, främja och sprida god sed samt sunda principer i styrelsearbetet.

Okunskap skapar rädsla

Att utbilda styrelser inom området ligger helt i linje med Stiftelsen Ackordscentralens grundtanke och Ackordscentralens verksamhet. Mikael Kubu, vd på Ackordscentralen, menar att det är ett problem när ledamöter inte vågar sitta i en styrelse för ett bolag som går dåligt.

– Den utsatta situationen kan kännas skrämmande och tyvärr blir många rädda och lämnar styrelsen när de behövs som bäst, menar Mikael Kubu. Rädslan handlar ofta om brist på kunskap och här gör utbildning skillnad. Kunniga och professionella styrelseledamöter som sitter kvar,

agerar snabbt utifrån kunskap om situationens allvar och hanterar svårigheterna på ett korrekt sätt, kan stoppa en värdeförstörande konkurs.

Bland storbolag är risken för styrelseavhopp inte lika stor som bland små och medelstora företag. Det samma gäller för riskkapitalägda bolag, som ofta har välrenommerade styrelser som ser professionellt på saken. I USA kan det vara en merit att ha haft styrelseuppdrag i bolag som gått i konkurs, något som även gäller här i Sverige om man gör ett bra jobb och lyckas vända bolaget.

I en ekonomisk kris är tidsaspekten av största vikt.

– Ju tidigare styrelsen vågar se problemen, desto större är chansen att det finns handlingsalternativ kvar, förklarar Mikael. Kommer man för sent återstår ofta bara konkurs som alternativ, men även en ordnad konkurs kan ge en nystart för verksamheten.

Mikael menar att det förstås är tråkigt med konkurser.

– Människor förlorar sina pengar och kanske sina jobb. Som styrelseledamot kanske man oroar sig för att bli personligt ekonomiskt ansvarig, för negativa skrivelser eller långdragna rättsprocesser. Just därför är en kunnig styrelse så viktig, det är styrelsens uppdrag att driva bolaget framåt istället för att få panik – bland annat

för att undvika ett personligt ansvar.

– En kompetent styrelse kan rädda stora värden, och genom samarbetet med StyrelseAkademien kommer vi bidra med vår kunskap och erfarenhet för att bygga upp kompetensen hos styrelseledamöterna, avrundar Mikael.

DETTA ÄR STYRELSEAKADEMIEN

StyrelseAkademien, som grundades 1991, är en oberoende, ideell förening som finns över hela landet. Uppdraget är att stärka näringslivets resultatförmåga och värdeutveckling genom att professionalisera styrelsesamarbetet och ägarstyrningen. Det sker genom utbildning, certifiering i styrelsearbetet och rekrytering, opinionsbildning och genom nätverkande.

StyrelseAkademiens över 6000 medlemmar bildar ett rikstäckande nätverk av styrelseledamöter, företagsledare, entreprenörer, ägare och andra centralt placerade personer i svenskt näringsliv.

Betänkande F-skuldsanering – en möjlighet till nystart för seriösa företagare (SOU 2014:44)

JUSTITIEDEPARTEMENTET
e-post Ju.l2@regeringskansliet.se
Ju2014/4135/L2

Under det senaste året har två andra näraliggande betänkanden publicerats, Ut ur skuldfällan (SOU 2013:72) och Överskuldsättning i kreditsamhället (SOU 2013:78). Dessa behandlar samma principsak som i detta betänkande, nämligen vilka åtgärder som ska vidtas för att hårt skuldsatta personer ska få en andra chans. Det hade varit lämpligare att behandla allt detta i en utredning, eftersom det lätt skapar förvirring med flera olika utredningar.

Principiellt instämmer Stiftelsen Ackordscentralen ("Ackordscentralen") att det finns skäl att ge företagare med personligt ansvar för skulder som uppkommit i näringsverksamhet utvidgade möjligheter till skuldsanering. Ackordscentralen anser dock att detta bör åstadkommas genom förändringar i skuldsaneringslagen och inte genom en särskild lag. Det blir mer överskådligt och lättare att tillämpa om alla bestämmelser om skuldsanering finns i en och samma lag.

Skuldsanering enligt skuldsaneringslagen

Enligt gällande skuldsaneringslag kan en företagare beviljas skuldsanering endast om de ekonomiska förhållandena i näringsverksamheten är enkla att utreda. Vidare kan den som vill starta en ny verksamhet i de flesta fall bli förhindrad att få skuldsanering, eftersom det ofta inte går att göra en säker bedömning av gäldenärens framtida betalningsförmåga.

Dessa tillämpningsproblem torde dock kunna undanröjas genom förändringar i skuldsaneringslagen. En särskild lag om skuldsanering för seriösa företagare torde vidare medföra problem om vilken lag som ska tillämpas, eftersom en företagare många gånger ryms inom båda lagarnas tillämpningsområde.

Oseriösa företagare

Den föreslagna lagen ska enbart kunna tillämpas på seriösa företagare. Enligt förslaget är en företagare oseriös om han eller hon bl.a. missköter redovisning och betalning av skatter. Ackordscentralen ställer sig frågan om en företagare som prioriterar betalning av skatter och avgifter framför betalning till leverantörer och andra borgenärer är mer seriös än den som gör tvärtom. En anledning till att skatter och avgifter i många fall prioriteras är att företagen, som bedriver sin näringsverksamhet i bolag, vill undvika personligt ansvar. Den omständigheten att betalning av skatter och avgifter dessutom inte kan återvinnas enligt konkurslagen främjar ett beteende som utredningen anser är seriöst.

Trots att många företagare prioriterar betalning av skatter och avgifter framför betalning av andra skulder är Ackordscentralens uppfattning att en mycket stor del av de företagare, som utredningen vill ska omfattas av den föreslagna lagen, är sådana som har bedrivit näringsverksamheten i aktieföretag och ådragit sig personligt ansvar för skatter och avgifter. Dessa skulle dock enligt den föreslagna lagen inte kunna få F-skuldsanering.

Enligt Ackordscentralen kan en företagare vara seriös även om det föreligger obetalda skatter och avgifter.

Det vore en bättre lösning att ändra i den befintliga skuldsaneringslagen så att den även omfattar näringsidkare som har mer komplicerade ekonomiska förhållanden samt att det sker en skälighetsprövning huruvida företagen är berättigade till skuldsanering.

Närstående

Utredningen förslår att även närstående ska kunna omfattas av den föreslagna lagen. Närstående, som

har skulder, omfattas redan i dag av skuldsaneringslagen om även övriga förutsättningar är uppfyllda.

Om företagen bedöms som oseriösa ska det enligt utredningen smitta den närstående, som således inte heller kommer beviljas F-skuldsanering. Däremot torde den närstående i en sådan situation omfattas av skuldsaneringslagen.

Enligt Ackordscentralen talar detta för att det från tillämpningssynpunkt är överskådligare och enklare med en lag som behandlar all skuldsanering.

Kortare betalningstid

Ackordscentralen anser att det inte finns några bärande skäl till varför betalningstiden i den föreslagna lagen skulle vara kortare än enligt skuldsaneringslagen. Det är i och för sig tänkbart att införa flexibla betalningstider genom en förändring i skuldsaneringslagen.

Betalningsintervall

Ackordscentralen delar förslaget att det bör finnas möjligheter till en mer flexibel betalningsplan, vilket dock lämpligen bör ske genom förändringar i skuldsaneringslagen.

Konkurs

Ackordscentralen delar ståndpunkten att skydd mot konkurs uppkommer först sedan beslut om F-skuldsanering har vunnit laga kraft. Samma regel gäller dessutom i skuldsaneringslagen.

Stockholm den 13 oktober 2014
Stiftelsen Ackordscentralen

MIKAEL KUBU
koncernchef

HANS ÖDÉN
föredragande

Ackordscentralen Norrland jubilerar med seminarium

I höstas var det 20 år sedan Ackordscentralen Norrland grundades. Med anledning av detta arrangeras nu ett högaktuellt seminarium den 14 april i Umeå.

Det blir ett intressant program där Göran Grosskopf, som är en av Sveriges främsta skatteexperter med erfarenhet av uppdrag som styrelseordförande i bland annat IKEA, Tetra Laval och PEAB, kommer att tala om "Utveckling av svenska ägarledda företag mot en global världsmarknad".

Västerbotten som plattform för företags globala expansionsplaner

Därefter följer ett panelsamtal om hur Västerbotten kan vara plattform för företags globala expansionsplaner. I panelen deltar Göran Grosskopf, Västerbottens landshövding

Magdalena Andersson, Balticgruppens Krister Olsson, Lars-Olov Söderström från Norrlandsfonden, Polarbröds vd Karin Bodin samt Lars Stenlund, vd för Vitec, under ledning av moderator Jonas Fröberg från SvD.

– Det är mycket roligt att vi får besök av Göran Grosskopf under vårt arrangemang, säger Anders Bergman, VD Ackordscentralen Norrland. Vi märker att det finns ett stort intresse hos många att få tillfälle att lyssna på honom. Med den panel vi har engagerat så tror vi att det kommer att bli ett mycket intressant och givande samtal.

Göran Grosskopf var professor i rättsvetenskap vid universitetet i Umeå 1978-83, då juristutbildningen startade i Umeå. Han blev sedan professor i handelsrätt i Lund 1983-84 och professor i skatterätt i Göteborg 1984-90.

ACKORDSCENTRALEN NORRLAND 20 ÅR

Ackordscentralen Norrland grundades 1994 i Umeå. Förutom att hjälpa företag med betalnings- eller lönsamhetsproblem har kontoret även en omfattande allmän affärsjuridisk verksamhet.

Bland de uppmärksammade konkurser som handlagts av kontoret i Umeå märks bland annat Lehman Brothers AB, Masonite AB, Byggelit AB och Zeunerts AB.

Ackordscentralen Norrland har vidare sedan många år ett samarbete med Umeå universitet och kontorets medarbetare medverkar i specialkurser i juristutbildningen inom kredit- och obeståndsrätt. Dessutom genomför Ackordscentralen Norrland uppdragsutbildningar och öppna kurser inom kredit- och obeståndsrätt.

Superförmånsrättens kraft att rädda värden

Stiftelsen Insolvensrättsligt Forum höll den 12-13 februari sitt återkommande forum i Uppsala universitets ståtliga aula, vars ingång pryds av de ofta citerade orden av 1700-talsfilosofen Thomas Thorild: **”Tänka fritt är stort men tänka rätt är större.”**

ÅRETS FORUM BEHANDLADE bland annat företagsrekonstruktion i ett vidare perspektiv, samt några mer konkreta frågor i ämnet. Att många tänkte fritt under dessa två dagar står utom allt rimligt tvivel. Däremot är det möjligen något svårare att uttala sig om alla tänkte rätt. Hur det än var med den saken, så höll Hans Ödén från Ackordscentralen ett anförande om den så kallade superförmånsrätten i förmånsrättslagen.

Hans tog fasta på citatet ovan och inledde något förvånande med att påstå att det finns vissa, möjligen något skämtsamma, beröringspunkter mellan superförmånsrätten och Superman. Den senare föddes på Krypton, för att lämna den strax innan den exploderade för att rädda världen, medan superförmånsrätten föddes i Sveriges Riksdag, som man emellanåt likt Krypton kan tro är på väg att explodera. Superförmånsrätten hade dock inte som syfte att rädda världen, men däremot rädda värden. Enligt Hans Ödén har Superman varit mer framgångsrik i sina gärningar än vad super-

förmånsrätten har varit med sina.

Därefter övergick Hans till att tänka rätt. Han påtalade inkonsekvensen av att det i förarbetena till lagen om företagsrekonstruktion anges att rekonstruktören bör iakttä en viss försiktighet med att godkänna nya avtal, eftersom det kan innebära risk för att företagshypoteket urholkas, samtidigt som det ligger i sakens natur att en rekonstruktör knappast kan vägra att godkänna nya avtal med kunder. Sådana nya avtal kan innehålla förpliktelser som kan innebära att kunden får en superförmånsrätt om rekonstruktionsgäldenären inte kan uppfylla dem, som exempelvis ett garantiåtagande. I detta sammanhang framförde han ståndpunkten att superförmånsrätten, till skillnad från gällande rätt, inte bör omfatta alla nya av rekonstruktören godkända avtal som är normala i rekonstruktionsgäldenärens verksamhet, utan att den endast bör kunna uppstå vid reella försträckningar från kreditgivare.

Vidare pläderade Hans för att kravet på samtycket eller godkännandet från

rekonstruktören ska vara skriftligt för att ett sådant ska anses ha uppkommit. Enligt gällande rätt finns det inga föreskrifter om hur det ska lämnas, vilket från tid till annan ger upphov till tvistigheter om den förmånsrättsliga statusen på borgenärens fordran.

Han tog också upp problemet med att superförmånsrätten inte har någon annan tidsbegränsning än preskriptionsreglerna, och att det därför bör ske någon form av lagändring för att få till stånd en lämplig begränsning.

Slutligen berörde han superförmånsrättens bristande synbarhet. Eftersom superförmånsrätten är evig, kan det finnas latenta sådana som inte är synbara för de som rättshandlar med rekonstruktionsgäldenären efter en avslutad företagsrekonstruktion. Det kan till exempel vara en kreditgivare som vid sitt kreditbeslut inte känner till att gäldenären har ett stort garantiansvar för en förpliktelse som har uppkommit under företagsrekonstruktionen. Även beträffande denna fråga förordade Hans Ödén en lagändring genom att superförmånsrätter ska anges som en not i årsredovisningen.

Tyvärr blev det ingen debatt i dessa frågor, vilket möjligen berodde på att hela blocket om företagsrekonstruktion hade inkräktat på nästkommande avsnitt om säkerhetsöverlåtelse under ledning av professor Torgny Håstad.

STIFTELSEN
INSOLVENSRÄTTSLIGT FORUM
bildades 1992, med bland annat
Ackordscentralen som stiftare.
Insolvensrättsligt forum hålls vart
annat år. 2015 års forum var det
trettonde i ordningen och hölls enligt
tradition i Uppsala universitets aula.

PROFILER – ANN-CHRISTINE HALÉN

Ann-Christine Halén

Jurist, Ackordscentralen Lund-Kristianstad.

Bakgrund: Efter Jur kand vid Lunds universitet 1989 satt Ann-Christine ting 1989-91 vid Eksjö tingsrätt. 1993-94 var hon ALU-notarie vid Länsrätten i Malmö. 1994-2007 arbetade hon som kronofogde i Malmö. Under 1996 var hon även extraåklagare vid Åklagarmyndigheten och 2002 tog hon en Masterexamen i EU-rätt vid Lunds universitet. Efter att ha arbetat som processförare vid Skatteverket i Malmö 2008-2011, började hon som jurist på Ackordscentralen i Lund.

Familj: Sambo och två döttrar, 18 och 23.

Fritid: Jag spelar mycket golf, arbetar i styrelsen i Bokskogens GK, och tränar på Friskis & Svettis. Och så sjunger jag i en damkör, som heter Annakören, vilket är inspirerande och rolig avkoppling.

Du började som kronofogde?

Efter att ha suttit ting i Eksjö fick jag mitt första fasta jobb på Kronofogdemyndigheten i Malmö. Där lärde jag mig om obestånd och sakrätt utifrån privatpersonens situation till en början, men senare inom näringsidkarindrivningen där jag arbetade med borgenärsrollen i konkurser. Det är nog få som under juristutbildningen drömmer om att bli kronofogde, men jag trivdes mycket bra. Den praktiska juridiken och att arbeta i team passade mig bra.

Efter det blev det Skatteverket

Ja, jag blev processförare vid Skatteverket i Malmö när borgenärsrollen skulle övergå till Skatteverket 2008. Det var kul att vara med och bygga upp borgenärsorganisationen från början. Jag var bland annat medförfattare till en handledning för borgenärsarbetet.

Berätta om projektet i Tjeckien 2009

Det var ett intressant projekt som pågick i 8 månader. Vi var fem personer från Skatteverket i Sverige som arbetade med Tjeckiens motsvarighet till Försäkringskassan – the Czech Social Security Administration – för att förbättra deras arbete med internationell indrivning. Vi arbetade bland annat med att utbilda

myndighetens handläggare i EUs insolvensförordning, som då varit i kraft i ca sju år. Jag hade 2002 skrivit en uppsats om EUs Insolvensförordning inom ramen för en Master i EU-rätt, så det var spännande att få tillfälle att förmedla mina kunskaper. Konkurs var inte särskilt vanligt i Tjeckien och CSSA förlitade sig mer på utmätning. Jag har också besökt Skattemyndigheten i Liverpool och Madrid. Mitt intresse för utlandsindrivning ledde till att jag som sista uppdrag på Skatteverket utformade ett förslag till en arbetsbeskrivning för hur borgenärsrollen i internationella sammanhang skulle hanteras.

Sedan 2011 är du jurist på Ackordscentralen i Lund

Idén att bredda mig och byta arbetsroll kläcktes när jag läste EU-rättsutbildningen. Här siktar jag på att bli konkursförvaltare. Jag tycker att obestånd och konkurser är intressanta eftersom de påverkar människor både socialt, ekonomiskt och juridiskt. Det är inte knastertorra juridiska frågor, utan det involverar många områden, som kräver både praktiska och teoretiska färdigheter för att hantera på ett bra sätt.

Prenumerera!

ACKORDSCENTRALEN
NYHETER DIREKT I DIN MAIL
MAILA TILL
acnyheter@ackordscentralen.se

STOCKHOLM

Strandvägen 35
114 56 Stockholm
08-670 44 00, fax: 08-670 44 99
info@ackordscentralen.se

MALMÖ

Hjälmarégatan 3
211 18 Malmö
040-741 85, fax: 040-23 19 49
acmalmo@ackordscentralen.se

LUND

Trollebergsvägen 14
222 29 Lund
046-33 34 80, fax: 046- 33 34 81
aclund@ackordscentralen.se

KRISTIANSTAD

Östra Storgatan 44
291 31 Kristianstad
044-10 25 00
acksd@ackordscentralen.se

GÖTEBORG

Box 2525
Besöksadress: Västra Hamngatan 14
403 17 Göteborg
031-10 54 50, fax: 031-711 10 03
acgbg@ackordscentralen.se

BORÅS

Yxhammarsgatan 27
503 31 Borås
033-22 28 50, fax: 033-22 28 55
acboras@ackordscentralen.se

UMEÅ

Box 4066
Besöksadress: Västra Esplanaden 2
904 03 Umeå
090-70 62 00, fax: 090-17 87 60
acnorrlund@ackordscentralen.se